

AL SETEMBRE, TORNAREM A COMENÇAR

Juí suspès

La declaració de Juan Sancho-Tello en el juí oral, coincident amb la que va fer en el sumari, ha estat la causa d'un ajornament del juí de Tous. Potser al setembre es tornarà a obrir. Mentrestant, els milers d'afectats perden la paciència i l'esperança.

Públic assistent al juí. En primer terme, Xavier Sierra, president d'Afiva. A la dreta, Palau de l'Audiència.

Josep Ramon Lluch

La vista oral del juí de Tous ha quedat suspesa. El cas ha tornat al jutge de Xàtiva, instructor del sumari obert arran de l'ensorrament de la presa de Tous el 20 d'octubre de 1982, perquè torne a instruir noves diligències informatives. La situació està, si fa no fa, com abans del 9 de març, dia que va començar la vista oral del cas en l'Audiència Provincial de València, amb l'inici dels interrogatoris als quatre tècnics del MOPU processats per un suposat delictes d'imprudència temerària amb resultat de morts i danys. La diferència és que ara hi ha un altre acusat, l'ex-comissari d'aigües del Xúquer, Juan Sancho Tello, i que el juí no es tornarà a reprendre fins passat l'estiu, segons va decidir el Tribunal el passat dia 25.

¿Què ha passat en només setze dies perquè s'haja suspès la vista oral? ¿En quina situació es troba el procés? ¿Quines són les causes que han mogut el tribunal a acusar Jesús Sancho-Tello i a suspendre la vista oral perquè es puguin instruir noves diligències informa-

tives? ¿Com han rebut els més de 20.000 damnificats de la Ribera la notícia de la suspensió del judici després d'haver estat esperant que se celebrés durant quatre anys i mig?

La vista oral del juí de Tous es desenvolupava amb absoluta normalitat, segons el calendari previst. Durant les primeres sessions declararen, davant el Tribunal, els quatre processats: Salvador Madrigal Sánchez, enginyer de camins i autor del projecte de la presa; Jesús María González Marín, enginyer tècnic responsable de les obres de construcció a peu de presa; Florentino Santos, director de l'embassament de Tous per l'octubre de 1982, i Román Guerrero-Martín Romero, cap de la secció de preses del MOPU en el moment dels fets. Després hi hagué la projecció d'una sèrie de pel·lícules de vídeo i de super-8 que reflectien l'estat de la presa quan es van ensorrar, com també el desastre que l'allau de 120.000 milions de metres cúbics d'aigua bruta provocà en la Ribera, de Gavarda i Beneixida a Alzira, Carcaixent o Sollana.

Divendres 13 començaren les declaracions dels primers dels més de vui-

tanta testimonis que hi han estat citats per a declarar davant el Tribunal, els quals posaren en evidència, si més no, l'existència d'una certa descoordinació entre els diferents organismes responsables del manteniment i el funcionament en perfectes condicions de la presa de Tous, tot i que tampoc no descobriren res de transcendental o definitiu per a la solució final del cas. Tanmateix, dilluns 16 va comparèixer en la sala Juan Sancho-Tello Mercadal, comissari d'Aigües del Xúquer en aquells moments. Aquest alt directiu de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer va reconèixer que el 19 d'octubre (és a dir, la vespra del trencament de la presa) va rebre un avís des del Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme que informava que s'esperaven pluges molt importants des d'Almeria fins al nord de Castelló. Informà també que, malgrat que el director de la Confederació envià el matí del dia 20 un enginyer a Tous perquè temia una gran avinguda i no hi havia comunicacions telefòniques, ell no va transmetre l'avís a cap departament que pogués actuar en conseqüència.

Aquesta declaració fou la base que

mogué un dels advocats de l'acusació, Rafael Crespo-Azorín Romeu, que defensa en la causa els interessos dels damnificats Esplugues Esparza, entre d'altres, a demanar la sol·licitud de la vista oral, ja que, al seu parer, vista la presumpta influència del testimoni en els fets, calia recollir informació suplementària.

A la petició de suspensió (a la qual se sumaren, evidentment, els advocats defensors dels quatre processats, ja que en el cas que es demostràs alguna responsabilitat criminal en l'actuació de Juan Sancho-Tello, les posicions dels quatre processats millorarien notablement) es van oposar els restants advocats de l'acusació particular que defensen els interessos de les trentadues parts que hi ha personades en el cas, com també el fiscal, ja que, argumentaren, la declaració de Juan Sancho-Tello era coincident amb la que l'ex-comissari d'aigües del Xúquer va realitzar durant la instrucció del sumari i, que si la seua actuació hagués tingut algun indicatiu de responsabilitat, ja estaria processat.

La resta és molt breu. Els advocats de l'acusació, el fiscal i l'advocat de

Juan Sancho-Tello van presentar cinc recursos de súplica contra la suspensió del juí que van ser resolts negativament pel tribunal el passat dia 25. El magistrat i president del Tribunal, José Luís Pérez Hernández, anuncià que havien decidit suspendre el juí i tornar el cas al jutge instructor de Xàtiva davant els nous indicis de responsabilitat apare-

guts després de les declaracions de Juan Sancho-Tello Mercadal, les quals exigien noves investigacions suplementàries que, si ho requerien, provocarien nous processaments.

Juan Sancho-Tello, ara ja jubilat del seu càrrec en la Confederació d'Aigües del Xúquer, no ha fet cap declaració a la premsa durant aquests dies. La representació dels seus interessos, l'ha assumida el seu germà, el penalista Jesús Sancho-Tello, el qual no s'ha estat de llançar qualificatius a la decisió del Tribunal de suspendre el juí... «Em sembla una barbaritat —comenta per a EL TEMPS. No comprenc com és possible que el Tribunal haja decidit suspendre'l quan el testimoni del meu germà ha passat per diversos sedassos durant el sumari i ningú no havia vist cap responsabilitat en la seua actuació... Considere que és un error inexplicable...».

Jesús Sancho Tello assegura que el seu germà —acusat ara a instància del Tribunal— es troba tranquil i que la situació que s'ha creat «és una barbaritat provocada per l'advocat que va demanar la suspensió». Tot i que afirma que la suspensió «obeeix a unes raons que no sé determinar...», creu que els jutges no han actuat per pressió de ningú: «Malgrat que crec que han pres una decisió equivocada, confie en la seua categoria professional. No, no crec que hi haja hagut cap pressió política o d'algun altre tipus...».

Els damnificats, potser acostumats a esperar i farts ja de repetir el crit de «volem justícia», encara no han reaccionat. Cap protesta, cap manifestació pública, sembla com si el desengany haja sigut tan fort que encara necessiten alguns dies per recuperar-se. Ara, quatre anys i mig després de la «pan-

Fernández del Río, ex-governador civil de València.

tanada» i quan semblava que podien arribar al final del cas, la causa s'ha suspès. En principi, el jutge instructor del cas té un terme de quinze dies per realitzar les investigacions suplementàries que ha ordenat el Tribunal. Tot-hom coincideix, però, que aquest temps és absolutament insuficient, per la qual cosa quedaran anul·lades totes les actuacions que s'havien realitzat fins el moment de la suspensió i, com que hi ha l'estiu pel mig, la vista oral no tornarà a les sales de l'Audiència Provincial de València fins a primers del mes de setembre.

La suspensió de la vista oral ha evitat el pas per la tarima dels testimonis de l'ex-president del govern central amb la UCD, Leopoldo Calvo Sotelo, com també la presència de l'ex-

governador civil de València i responsable de les tasques d'evacuació i protecció civil en els moments de la catàstrofe, José María Fernández del Río. Tots dos estaven citats a declarar a partir del passat dia 19 de març, quan es va suspendre la causa.

D'altra banda, la necessitat de proveir-se de noves proves farà que no coincideixen en el temps la celebració de l'altre «juí del segle», el de la colza, que començà dilluns a Madrid, i el de Tous, dos processos històrics que passaran als anals judicials tant per la quantia dels danys econòmics que provocà en la Ribera la «pantanada» (cal recordar que el fiscal ha xifrat en 50.000 milions de responsabilitat civil subsidiària de l'estat en concepte d'indemnitzacions als més de 20.000 dam-

nificats) com pel nombre de víctimes humanes que ha produït —suposadament— l'oli de colza desnaturalitzat.

La suspensió del juí fins passades les vacances d'estiu comporta, també, que d'ací a les pròximes eleccions autonòmiques i locals la virulència de les campanyes electorals dels diferents partits i els discursos i les promeses dels líders que visitaran la Ribera puguen ofegar els clams de justícia dels damnificats i fer que s'oblidi que hi ha un juí pendent. Poden respirar tranquils, doncs, aquells que no tenen excessivament tranquil·la la consciència per la trajectòria que han seguit fins ara en el cas, de la mateixa manera que poden començar a maleir aquells que volien traure profit polític dels deutes que tenen els damnificats, de la situació d'angoixa que viuen molts comerciants que no poden pagar els crèdits que ara comencen a vèncer i de la desesperança d'aquells que van escoltar moltes promeses en els dies següents a la pantanada, però que no han rebut cap ajuda per a tornar a començar.

Així, doncs, la Ribera es troba com estava fa tres o quatre anys. El cas és a mans del jutge instructor del sumari; hi ha quatre persones processades i potser se'n processarà alguna altra. La diferència és que entre els damnificats, ara, ha aparegut de debò la sospita que tot això és com la cançó de l'enfadós, que els tràmits burocràtics allargaran indefinidament el procés i que molts dels habitants de la Ribera, homes i dones grans que ho perderen tot en la pantanada, se n'aniran al cementeri sense saber en què queda, finalment, tota la història. □

ABRIL, PEL CATALÀ

— Perquè les agressions que pateix la llengua catalana són constants a tot arreu de Catalunya (València, Tarragona, El Maresme, Mallorca, Barcelona, Benidorm, Perpinya, Alacant,...) per part dels estats espanyol i francès.

— Perquè el català és una de les peces claus de la nostra recuperació nacional.

— Perquè està demostrant-se cada dia que els Estatuts d'autonomia mai no garantiran l'ús normal i normalitzat del català com a llengua única i nacional de Catalunya.

El Moviment de Defensa de la Terra us crida a participar en les mobilitzacions anunciades pels Grups de Defensa de la Llengua durant tot el mes d'abril. El dia 23 a Palma, Barcelona i Girona, i el dia 25, com a cloenda de la campanya, a la ciutat de València.

SALVEM EL CATALÀ: INDEPENDÈNCIA

MOVIMENT DE DEFENSA DE LA TERRA

Ingresseu els vostres ajuts a: Llibreta núm. 4.549-06, Caixa de Pensions, Plaça del País Valencià, 21 València.

tiira **LA NEGRA**

EL PARANY SUIS

Magí Roselló

EDICIONS DE LA MAGRANA